

HAFTAYA BAKIŞ

ABD'den güçlü veri açıklamaları...

Eylül ayında ABD'de yaşanan kasırgalar nedeniyle ekonomik aktiviteye yönelik belirsizlikler artmış ve bu gelişmenin Fed'in para politikası üzerindeki olası etkileri yakından takip edilmmişti. Geçen haftanın ilk yarısında açıklanan veriler ABD ekonomisindeki yavaşlamanın geçici olduğuna işaret ederek doların küresel piyasalarda değer kazanmasına uygun bir zemin hazırladı. Eylül ayında dayanıklı mal siparişleri ve konut satışları verileri beklentilerin üzerinde gerçekleşerek ABD'de tüketim harcamalarının güçlendiğine işaret etti. Ekim ayında öncü PMI bileşik endeksi 55,7 düzeyinde gerçekleşti. Böylece, öncü verilere göre ABD'de iktisadi faaliyet Ocak ayından bu yana en hızlı büyümesini kaydetti.

Haftanın son işlem gününde küresel piyasalar ABD 3. çeyrek GSYH büyüme verisine odaklandı. Bu dönemde ABD ekonomisinin bir önceki yılın aynı dönemine göre %3 ile beklentilerin üzerinde büyüdüğü açıklandı. Özel tüketim harcamaları ve stoklardaki artışlar bu gelişmede etkili oldu. Öte yandan, net ihracat kaleminin büyümeyi azaltıcı yönde etkilediği görüldü.

ABD'den gelen güçlü verilerin yanı sıra Trump yönetiminin vergi reformunda yol kat etmesi faizlerin yükselmesine neden oluyor. Geçen hafta ABD 10 yıllık Hazine tahvillerinin faizi %2,47 ile son 7 ayın en yüksek düzeyini test etti. ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısındaki değerini gösteren DXY endeksi 95 ile Temmuz ayından bu yana en yüksek düzeyine çıktı.

Euro, ECB toplantısının ardından geriledi.

Geçen haftanın en önemli gündem maddesi ECB toplantısıydı. ECB politika faizinde değişikliğe gitmezken, aylık varlık alım miktarını 60 milyar eurodan 2018 yılı başından itibaren geçerli olmak üzere 30 milyar euroya indirdi. ECB Başkanı Mario Draghi atılan bu adımın "parasal sıkılaştırma" olmadığını ifade etti. Draghi, Euro Alanı'nın güçlü bir görünüm sergilediğini ve ekonominin mevcut durumda daha az desteğe ihtiyaç duyduğunu vurguladı. ECB Başkanı varlık alım programının halihazırda Eylül 2018'e kadar sürdürülmesinin planlandığını ancak, ekonomideki gelişmelere bağlı olarak bu sürenin daha da uzatılabileceğini belirtti.

Fed'in bilançosunu sıkılaştıracağı önümüzdeki dönemde, ECB'nin nispeten gevşek para politikası uygulamalarına devam edeceği yönündeki görüşler euronun değer kaybetmesine neden oldu. Haftanın ilk yarısında yatay seyreden EUR/USD paritesi ECB toplantısının ardından yönünü aşağı çevirdi. Parite 1,16 ile son 3 ayın en düşük seviyesine geriledi.

Petrol fiyatlarındaki yükseliş sürüyor.

Petrol fiyatları yükselişini geçen hafta da sürdürdü. Bu gelişmede OPEC üyelerinin petrol üretimindeki kısıntının uzatılmasını destekledikleri yönündeki haberler etkili oldu. Brent türü petrolün varil fiyatı 60 doları aşarak yıl içerisindeki en yüksek düzeyine yakın seyretti. Geçen hafta ABD Hazine tahvili faizlerindeki yükselişin belirginleşmesiyle birlikte küresel piyasalarda altın fiyatları haftalık bazda %0,6 oranında gerileyerek Cuma gününü 1.273 USD/ons seviyesinde tamamladı.

HAFTALIK VERİLER

	20.Eki	27.Eki	Değişim		20.Eki	27.Eki	Değişim
BIST-100 Endeksi	108.489	107.884	-% 0,6 ▼	EUR/USD	1,1783	1,1608	-% 1,5 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%12,31	%12,80	49 bp ▲	USD/TL	3,6704	3,7875	% 3,2 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,38	%2,43	5 bp ▲	EUR/TL	4,3229	4,3960	% 1,7 ▲
EMBI+ (baz puan)	316	319	3 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.280	1.273	-% 0,6 ▼
EMBI+ Türkiye (baz puan)	281	301	20 bp ▲	Petrol (USD/varil)	58,1	60,4	% 3,8 ▲

bp: baz puan

TCMB para politikasındaki sıkı duruşunu kararlılıkla sürdüreceğini belirtti.

Son dönemde enflasyonda gözlenen yükselişin yanı sıra TL'deki değer kaybının hız kazanması nedeniyle TCMB'nin Para Politikası Kurulu toplantısı sonrasında yapacağı değerlendirmeler merak ediliyordu. TCMB, geçtiğimiz Perşembe günü gerçekleştirdiği toplantısında politika faizinde, faiz koridorunda ve geç likidite penceresi imkanı faiz oranında değişiklik yapmadı. Enflasyonun bulunduğu yüksek seviyelerin ve çekirdek enflasyona ilişkin gelişmelerin fiyatlandırma davranışlarına dair risk oluşturduğunu dile getiren TCMB, enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar para politikasındaki sıkı duruşunu kararlılıkla sürdüreceğini belirtti. TCMB ayrıca, ekonomik aktivitenin güçlü seyrettiğine atıfta bulunarak Avrupa Birliği ülkelerine ihracatın dış talebi desteklediğini ifade etti.

İmalat sanayinde Kapasite Kullanım Oranı arttı.

Ekim ayında imalat sanayinde Kapasite Kullanım Oranı (KKO) geçen yılın aynı dönemine göre 1,8 puan artarak %79,7'ye çıktı. Böylece, imalat sanayinde ekonomik aktivite son 9 yılın en güçlü performansını sergiledi. Yeni modellerin dış pazarlarda satışa sürüldüğü motorlu kara taşıtlarında KKO %86,2'ye çıkarken, sanayi ve inşaat kaynaklı talebin canlı seyretmesi ana metal sanayindeki üretim faaliyetlerini destekliyor. Ayrıca, önceki aylarda aktivitenin nispeten yatay seyrettiği tekstil ve hazır giyim sektörlerinde KKO'nun Ekim ayında hızlı yükseldiği ve böylece imalat sanayindeki olumlu tablonun genele yayıldığı görüldü.

Yurt içi piyasalarda satış baskısı artıyor.

Geçen hafta ABD dolarının küresel piyasalarda değer kazanmasının yanı sıra Türkiye'ye yönelik risk algısının bozulması yurt içinde satış baskısının artmasına neden oldu. Türk eurotahvillerinin risk primleri, diğer **gelişmekte olan ülke eurotahvillerinden (EMBI+)** ayrılarak 20 baz puanlık hızlı artışla 301 baz puana ulaştı. Yabancı yatırımcıların TL cinsi varlıklara azalan ilgisiyle birlikte getiri eğrisinin tüm vadelerde sert yükseldiği görüldü. 2 yıllık gösterge tahvilin bileşik faizi haftalık bazda 49 baz puan arttı. Böylece, gösterge tahvilin faizi Cuma gününü %12,80 ile Mayıs 2009'dan bu yana en yüksek seviyesinde tamamladı. BİST-100 endeksi %0,6 oranında gerilerken bankacılık hisselerindeki satışların belirginleşmesi dikkat çekti.

Türk lirasındaki değer kaybı son günlerde hız kazandı. Geçen haftanın ilk dört işlem gününde TL kur sepeti (0,5*USD+0,5*EUR) karşısında değer kaybetti. Bununla birlikte Cuma günü kapanışa doğru Fed başkanlığında Jerome Powell isminin ön plana çıktığı yönündeki haberler TL üzerindeki satış baskısını hafifletti. Powell'ın Fed başkanlığı için öne çıkan diğer aday John Taylor'a göre mevcut kontjonktürde faiz artırımlarına daha ihtiyatlı yaklaştığı biliniyor.

Perşembe günü 4,16 ile tarihi yüksek seviyesine ulaşan kur sepeti haftanın son işlem gününde %1 civarında geriledi. USD/TL kuru haftalık bazda %3,2 artarak 3,79 düzeyine ulaştı. EUR/USD paritesindeki gerileme TL'nin euro karşısındaki değer kaybını bir miktar sınırladı. Haftalık bazda %1,7 artan EUR/TL kuru haftayı 4,40 düzeyinde tamamladı.

Bu hafta küresel piyasalarda Fed'in, BoJ'un ve BoE'nin para politikası toplantıları yakından takip edilecek. Cuma günü Trump'ın yeni Fed başkanı adayını açıklaması bekleniyor. Yurt içinde ise dış ticaret dengesi ve enflasyon rakamları açıklanacak. Ayrıca TCMB Çarşamba günü yılın son enflasyon raporunu yayımlayacak.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Konut satışlarında hızlı artış...

Eylül ayında Türkiye genelindeki konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre %28,8 oranında artarak 140 bin adet oldu. İlgili dönemde konut satışları aylık bazda verilerin yayımlanmaya başladığı 2013 yılından bu yana en iyi Eylül ayı performansını sergiledi. Konut piyasasında yaşanan bu canlanmada yapılan kampanyaların yanı sıra tapu harçlarında yapılan geçici indirimlerin sonra ermesinin öncesinde talebin canlanması etkili oldu. Konut kredisi faizlerindeki değişimlere karşı duyarlılığı yüksek olan ipotekli konut satışları yıllık bazda %3,7 gerilerken, diğer konut satışları yarı yarıya artarak 100 bin adede ulaştı. Eylül ayında yeni konut satışları %37,4 yükselişle 70 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

Yurt içinde çelik üretimi artıyor.

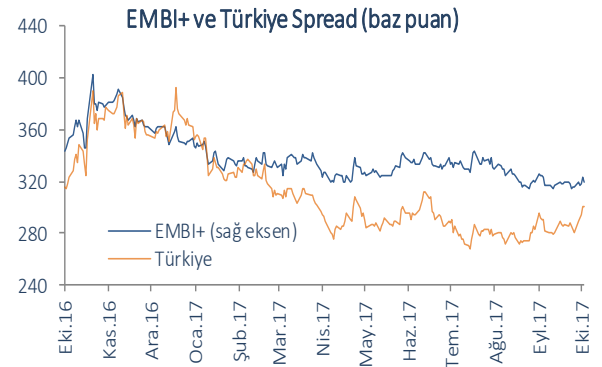
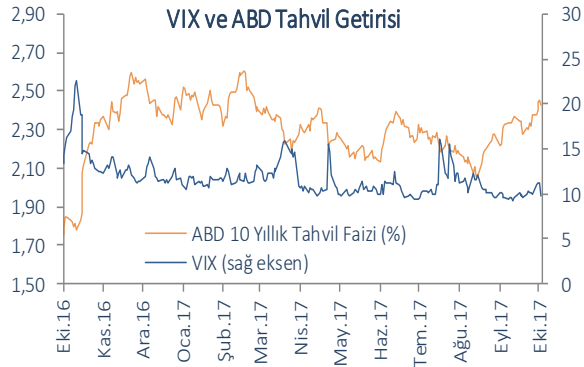
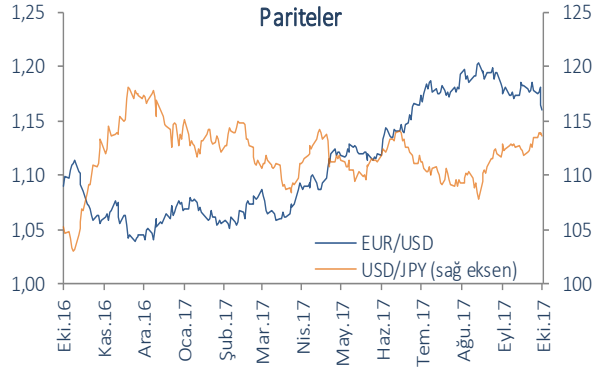
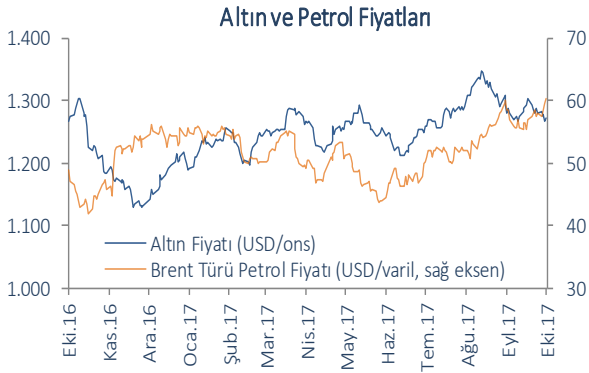
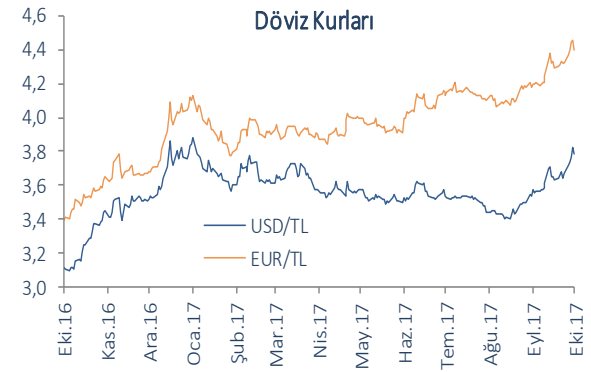
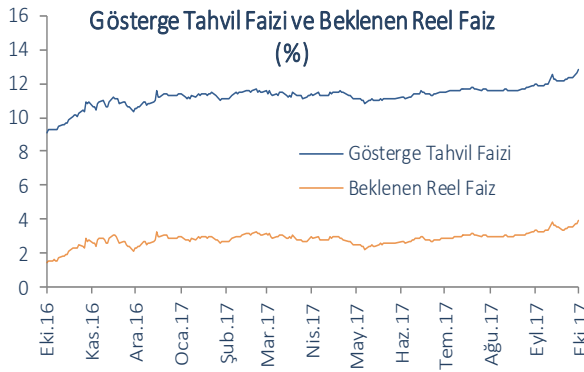
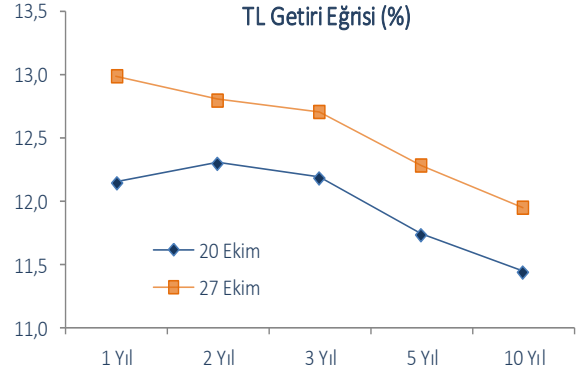
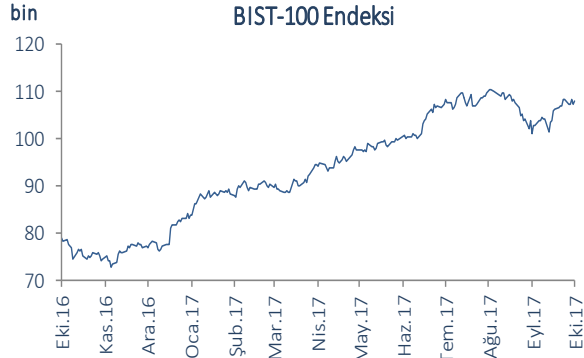
Türkiye ekonomisindeki güçlü seyir çelik talebini destekliyor. Ocak-Eylül döneminde, Türkiye’de çelik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre %13,5 oranında artarak 27,7 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Genel olarak inşaat sektöründe kullanılan kütük çelik üretimi %9,9 yükselirken; başta motorlu kara taşıtları olmak üzere sanayi sektörüne girdi sağlayan slab çelik üretimi %22,1 oranında artış kaydetti.

Öte yandan, geçen hafta ABD, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 7 ülkeden çelik filmaşın ithalatına damping soruşturması başlattı. Kesin kararını 2018 yılı başında açıklayacak olan ABD Ticaret Bakanlığı'nın Türk üreticilere %2,8-8,0 aralığında değişen oranlarda ek ithalat vergisi uygulaması bekleniyor. 2016 yılında Türkiye ABD'ye 512 milyon dolar tutarında çelik filmaşın satmıştı.

2018 yılı tarımsal destekleri belli oldu.

2018 yılında çiftçiye ödenecek tarımsal destekler ana hatlarıyla belli oldu. Maliye Bakanı Naci Ağbal, önümüzdeki yıl için bütçeden tarıma ayrılan desteklerin 29,6 milyar TL seviyesinde olduğunu ifade etti. Buna göre tarımsal kaynak bütçesinden, tarımsal destek programları için 14,8 milyar TL, tarım sektörü yatırım ödenekleri için 10,1 milyar TL, tarımsal kredi sübvansiyonu ve ihracat destekleri için 4,7 milyar TL tutarında ödenek ayrılacak. Tarımsal destek programları içerisinde hayvancılık sektörü 4 milyar TL ile ilk sırada yer alıyor. Önümüzdeki yıl için çiftçiye verilecek mazot desteğinin yaklaşık 2 kat artışla 1,9 milyar TL'ye çıkarıldığı izlenirken, gübre desteğinin 553 milyon TL'ye çekildiği görülüyor. Son yıllarda rekoltenin artış kaydettiği pamukta üreticilere verilen sübvansiyonların 2018 yılında artırılması öngörülüyor. Önümüzdeki yıl pamuk üreticilerine 1,5 milyar TL prim desteği verilecek. Bununla birlikte, hububat ve bakliyat üreticileri için ayrılan destek miktarının sabit tutulduğu görüldü.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

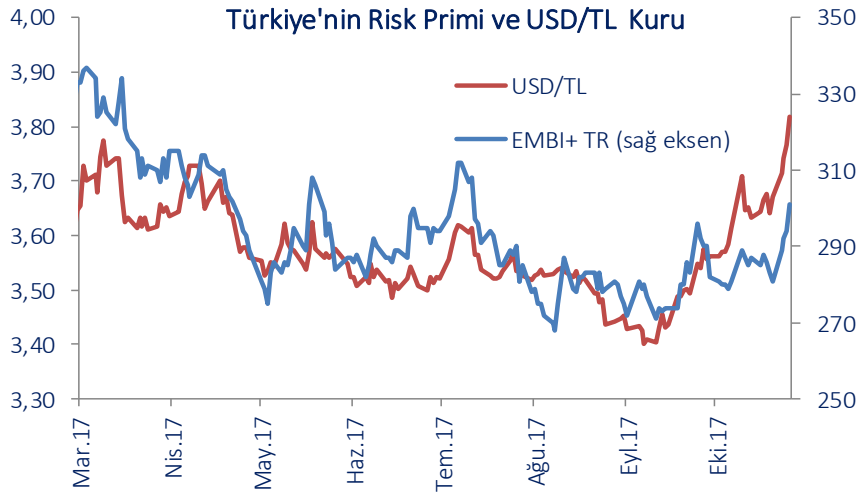

Kaynak: Reuters

NEDEN ÖNEMLİ

JP Morgan tarafından yayımlanan **EMBI+** (Emerging Markets Bond Index Plus), uluslararası piyasalarda işlem gören ve ihraç değeri asgari 500 milyon dolar olan gelişmekte olan ülkelerin yatırım araçlarının getirisini ölçmektedir. Yatırımcıların söz konusu araçlara yönelik risk algısındaki artış borçlanma faizinin yükselmesine ve yerel para biriminin değer kaybetmesine neden olmaktadır.

Yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'ye yönelik risk algısı ile USD/TL'nin gelişimi arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Yılın ilk çeyreğinden itibaren Türkiye'ye yönelik risk algısındaki iyileşme TL'deki kazançları desteklemiştir. Öte yandan, son bir aylık dönemde artan jeopolitik belirsizlikler TL'nin zayıflamasına neden olmuştur.

Kaynak: JP Morgan, Reuters

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
30 Ekim	ABD Kişisel Gelirler	Eylül	%0,4
	ABD Çekirdek PCE	Eylül	%0,2
	Almanya TÜFE (öncü)	Ekim	-
31 Ekim	Dış Ticaret Dengesi	Eylül	-
	Euro Alanı İşsizlik Oranı	Eylül	-
	ABD Tüketici Güven Endeksi	Ekim	120,3
1 Kasım	Hazine İç Borç Ödemesi (156 milyon TL)		-
	TCMB Enflasyon Raporu		-
	Fed Toplantısı		-
2 Kasım	Euro Alanı İmalat PMI	Ekim	-
3 Kasım	TÜFE	Ekim	-
	ÜFE	Ekim	-
	ABD Tarımdışı İstihdam	Ekim	323 bin kişi
	ABD İşsizlik Oranı	Ekim	%4,3

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.

erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.

dilek.kaya@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman

asli.sat@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman

ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.

betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.